

INHOUD

- Advertenties.
- De 18-daagse veldtocht (deel IV).
- Heemkundige uitstap
- Diverse

Heemkundige Kring V.Z.W. “Norbert de Vrijter” Lille

Rek. Nr. 954-7353871-55
“Norbert de Vrijter” V.Z.W.
p.a. Jos Aerts, Boskant 17
2275 Lille

Afgiftekantoor 2275 Lille

M E D E D E L I N G E N.

Heemkundige uitstap 20-09-1997.

Eerste jaargetijde heksenboom 31-08-1997.

**DRIEMAANDELIJKS CONTACTBLAD
VAN DE HEEMKUNDIGE KRING
“Norbert de Vrijter”**

**Veertiende jaargang nr 57
Augustus '97.**

Gedrukt op 460 ex
Eyckens offset & Copycenter

insert-reklame

De 18-daagse veldtocht van Karel Van Peer (deel IV)

+++++

18 mei 1940

=====

“Immer vooruit dappere Belgen, want God omsluit in zijn zegen der Belgen, Vorst en Land”. Er werd niet gezongen maar veel geleden. Als wij rust kregen lieten wij ons ter plaatse zakken midden de steenweg, met de helm op het hoofd en de ransel op de rug als steun. Langs de weg lagen veel soldaten, ook burgers, zo maar op de grachtkant. Als wij op dat moment het bevel hadden gekregen: niet meer verder! Maar strijden van man tegen man! We zouden het aanvaard hebben!

Bij de eerste morgenschemering zagen wij op de trappen bij de ingang van een dorpskerk onze kapitein liggen rusten, terwijl wij voorbij marcheerden en die reed met de fiets, zonder de last van ransel, geweer, spade, munitie en gasmasker. Maar de nieuwe dag gaf ons moed en die namiddag bereikten wij ons voorlopig doel: Landskouter, een paar km ten zuiden van Gent. Op een rustige plaats buiten de dorpskom, op een grote hoeve van een welstellende boer, met plaats voor het bureel van de commandant en alle gerief voor de keuken.

Wij voelden ons spoedig thuis en konden weer gebruik maken van wat de boer moest achterlaten, tot zelfs zijn kiekens. Aan eten werd die dag weinig aandacht besteed. Wel aan rusten en verzorging. Met die zware tochten achter ons, waren wij de Duitsers een heel eind voor en kregen wij een rustig dageinde en een kalme nacht. Wij sliepen wel op strooi, maar toch in een woonkamer.

19 mei 1940

=====

De dag begon al vroeg met ons op te frissen. We werden bevoorraad met brood en alles wat nodig was om een stevig middagmaal te bereiden voor de ganse compagnie, die in achterhoede stelling lag en moest bevoorraad worden. In de voormiddag zag ik in een achterplaats van de boerderij, die dienstig was voor de bereiding van boter en kaas, twee kannen staan met melk. Ik nam een tas om te proeven... botermelk en lekker van smaak. Zo nam ik nog een tweede tas, maar voor het middageten klaar was had ik geen honger meer. In plaats van botermelk was het room die moest runnen, gereed om boter te bereiden. Met drie man werden wij aangeduid het eten naar de jongens te brengen die een paar kilometer voor ons in stelling lagen. Als vervoermiddel hadden wij onze praktische kar met vier wielen naast elkaar, die meegevoerd was van uit Rijmenam. Elk van ons gedrieën moest om beurt tussen de berries terwijl de twee andere het zeel trokken. Toen het mijn beurt was de kar te voeren, kwam er een verkenningsvliegtuig laag over de vlakte gevlogen. Mijn twee makkers doken als op commando, gelijk kikkers in het lange groen naast de weg. Ik bleef tussen de berries staan en moest echt lachen en zei: “Gaat met zo’n mannen naar de oorlog!”. Toen wij bij onze makkers kwamen, werden wij als hun redders begroet. Wij konden ze vergasten op een middagmaal met lekkere soep, aardappelen met groenten en een flinke biefstuk. Wij namen de tijd en waren in de gelegenheid met onze bekende kameraden een praatje te voeren op de rand van de loopgracht. Intussen had onze artillerie zich weer kunnen opstellen en beschoten de aanvallers op de meest kwetsbare plaatsen, maar die lieten ook van zich horen en daardoor werd het boven onze hoofden een aanhoudend gesis van projectielen, een geronk van vliegtuigen en een gebonk van het zwaar geschut. Na onze opdracht kwamen wij terug in ons kantonnement. Door de aanwezigheid van onze officieren in het bureel van de commandant op de hoeve, hadden wij regelmatig contact

en binding met de buitenwereld, de andere compagnies en de bevoorradings. Zo kregen wij toevallig bezoek van soldaten die contact hadden gehad met een groepje engelse soldaten, die ons leger kwamen helpen, de Duitsers te hinderen in hun opmars. Zij hadden een fles Whisky bij die ze ruilden voor een paar gebakken biefstukken. Zo dronken wij voor de eerste maal in ons leven Whisky. Zo hadden wij voortdurend iets te beleven. Als gevolg van de vijandelijke opmars (er was melding gemaakt dat Duitse parachutisten waren gedropt gedurende de voorbije nacht) werd een doorlopende wacht opgesteld om de omgeving van de hoeve te bewaken vanaf dat het duister werd. Die wacht bestond uit twee soldaten en een overste die een revolver droeg. De beurten bedroegen twee uur. Zo moest ik met een makker op wacht van een tot drie uur met als overste onze eerste sergeant. Het was een koude nacht. Na zekere tijd was onze eerste Piet verdwenen. Ik zeg tegen mijn lotgenoot: "Die man zit zeker binnen". Ik trok mijn stoute schoenen aan en ging naar het bureel van de commandant en klopte aan. Daar zat mijnheer zijn voetjes te warmen op de Leuvense stoof. Ik zei tegen onze commandant: "Onze eerste sergeant moest met ons op wacht en heeft ons alleen gelaten". Onze eerste sprong op gelijk een paljas. De kapitein zei niets en onze eerste dierf niets zeggen.

20 mei 1940

=====

De elfde oorlogsdag.

Een gevechtsgroep bestond uit tien soldaten, twee korporaals en een onderofficier (sergeant). Een gevechtsgroep uit onze compagnie kreeg de opdracht uit te rukken vanuit de voorste lijn. Naar we later konden vernemen, was er een infiltratie aan de gang van de vijand, die moest verijdeld worden. Het treffen was vrij hevig en de gevolgen niet simpel. Twee soldaten van de groep werden vermist opgegeven en de groepoverste had zijn manschappen aan hun lot overgelaten en was naar zijn eenheid teruggekeerd met een verzonnen verhaal. Bij aankomst moest hij onmiddellijk bij de corpsonderofficier verschijnen die niet heeft gewacht die kerel te degraderen. Normaal is dat verschijnen voor de krijgsraad met zeer zware gevolgen. Dat was een dag vol spanning. Het geweld nam toe naarmate het Duitse leger naderbij kwam. Toch bleven wij ter plaatse.

21 mei 1940

=====

Voor ons peloton verliep de nacht behoorlijk rustig. Raar maar waar, geweld wordt men ook gewoon. In de vroege namiddag moesten wij ons gereed maken om te vertrekken. De stellingen werden opgegeven. Wij moesten naar de volgende verdedigingslinie over de Leie. Over St.-Martens-Latem, Poeke, Ruyslede, Aalter. In Ruyslede zagen wij de hoge masten van het radiostation. Het werd een zware tocht en een onvoorstelbare warboel van alle soorten vervoermiddelen voor de verdediging en bevoorradings. Soldaten die 's nachts in colonne marcheren met daartussen een ophoping van burgers met al hun bezit. Intussen was de nacht voorbij en zagen wij de dageraad van de 22ste mei.

22 mei 1940

=====

Die dag belandden wij te Aalter. Op een rustig gelegen boerderij op korte afstand van de hoofdweg. Onze compagnie moest in stelling langs de Leie en kreeg de hoog nodige en welverdiende rust.

23 mei 1940

=====

In de namiddag kreeg ik als opdracht een boodschap over te maken aan de verantwoordelijke overste van de 11de compagnie 3de bataljon van het 28ste linieregiment. Dus onze eenheid. Er werd mij een schets voorgelegd van de te volgen weg en een fiets ter beschikking gesteld. Voor ik ter bestemming was hoorde ik niet ver vandaar een geroffel van een machinegeweer. Een bewijs dat de vijand niet veraf was. Ik kwam toch zonder moeilijkheden bij de bevelhebber van de stelling in de persoon van onze eerste sergeant. Geen officier te zien. De sergeant zat daar wat achteruit op de rand van een schuilput. We waren beide verwonderd elkaar daar op die manier te ontmoeten. Hij gaf me een tegenbericht mee voor onze kapitein-commandant en wees mij de beste minst gevaarlijke weg om terug te keren naar onze hoeve-commandopost. Die afstand was wel een paar kilometer. Halfweg naderde een vrachtwagen. Toen dat voertuig mij ging passeren hoorde ik een gesis van een projectiel boven mijn hoofd. Ik reed zonder dat ik de tijd nam af te springen met de fiets in een gracht om dekking te zoeken. De vrachtwagen stopte en de chauffeur sprong uit de cabine. Die kogel was juist boven het hoofd van de voerder door de ruit gevlogen. Zonder veel verhaal zijn wij beiden voortgereden. Ontspannen leren leven in tijden van spanning is een levenskunst. De nacht die volgde hebben wij in ons kantonnement doorgebracht om de volgende morgen verder te trekken.

24 mei 1940

=====

Met 240 soldaten in Vaux-sous-Chèvremont vertrokken, telde onze compagnie nog hooguit een honderdtal manschappen. De andere waren verdwaald, ondergedoken of door schrik bevangen achtergebleven.

Terwijl wij zo in colonne verder trokken vielen rechts van ons, op korte afstand een paar bommen in het veld. Wij waren juist aan een kruispunt van de weg en hebben de weg naar links genomen.

Na korte tijd zag ik aan een alleenstaande woning twee bekende gezichten uit Herentals. Jef Van Looy en zijn vrouw Leontine, Tin van Nonkel Jef. Zij verbleven al een paar dagen in een huis dat verlaten was in afwachting en met de hoop van daaruit terug naar huis te kunnen. Zij vertelden mij dat in Poederlee in het dorp drie bommen gevallen waren, als gevolg van een Duits luchtbombardement. Waarop ik heb geantwoord: "Eén van voor, één in het midden en één van achter, dan ligt heel Poeïel plat."

Bij mijn thuiskomst hoorde ik wel zeggen dat het verhaal van Jef en Tin omtrent juist was, maar dat het beruste op het feit dat het was gebeurd in ons geburendorp Gierle.

Wij trokken met onze mini-compagnie verder richting Brugge. Onderweg werd verteld dat wij op weg waren om ingescheept te worden in Oostende voor overvaart naar Engeland. Bijna groeide een plan: moest ik in die richting voorbereidingen waarnemen. Zou ik niet lang wachten om onderdak en een schuiloord op een boerderij te zoeken. Die dag was onze groep nog in aantal verminderd en vonden wij voor de avond een onderkomen, eten en slaapgelegenheid op een hoeve. Van oversten of begeleiding was niet veel meer te merken. Enkel nog onze bureeloverste (eerste chef en een sergeant).

(Wordt vervolgd)

Karel Van Peer

Heemkundige uitstap op zaterdag 20 september 1997.

“Vlaanderen in Frankrijk”

Het landschap van Frans-Vlaanderen is erg gevarieerd: slingerende beekjes in het wallenlandschap oftewel de “bocages”, laagvlaktes die u ontdekt van de “Monts des Flandres”,...

Er is een grote verscheidenheid aan landschappen, maar ook aan tradities: molens, reuzen, gastronomie, geschiedenis en... Vlaamse kroegen. Dit alles draagt bij tot een echt “buitenlands” gevoel en herkenbaarheid.

Op onze tocht kriskras door de “Monts de Flandres” zult u grootgrondbezittingen en armoedige hutjes tegenkomen, genieten van prachtige vergezichten, potjesvlees proeven overgoten met smakelijk plaatselijk bier, de gezelligheid van een Vlaamse kroeg ervaren.

Vertrek: 07.30 uur aan de kerk van Lille.

Langs de autoweg rijden we over Gent en Kortrijk naar de Westhoek om daar over de “Schreve” te gaan naar Boeschepe.

In de “Vierpot” wacht heerlijke koffie met taart op ons en genieten we van een prachtig uitzicht over de te bezoeken streek.

Over Steenvoorde, hoofdstad van de hop, rijden we tot:

Cassel. Bezoek aan de historische site.

Middagmaal in ‘t Kasteelhof, ee, Vlaamse kroeg.

Menu: Aperitief: Gen Pom of een plaatselijke frisdrank

Voorgerecht: Tarte aux oignons op Vlaamse Wijze

Hoofdgerecht: Pot’je Vleesch, frieten en salade

Potjesvlees is één der populairste specialiteiten van Frans-Vlaanderen en bestaat uit vier soorten vlees in jus.

Tafeldrank: Streekbier (75 cl voor 2 personen)

Of: Cidre de l’Avesnois: (1 fles per 3 personen)

Dessert: Appeltaart

Koffie en “gaufrettes amusantes”.

En dit alles vanop een historische site met zicht over het Vlaamse Heuvelland.

Langs Hazebrouck vervolgen we onze weg naar

Steenwerck: Museum van het landelijke leven

Geleid bezoek

Een streekmuseum met een collectie, zoals ik er nog maar weinig gezien heb.

Langs Bailleul, het vroegere Belle, komen we terug in de Vlaamse Ardennen en Kemmel

In 't **labyrint**, lokaal van de heemkundige kring met een prachtige speelgoedverzameling, maar tevens gekend café-restaurant, besluiten we met een dubbele boterham met ... en een streekbier.

Na 150 km zijn we weer te Lille.

Reisleiding: Walter Driesen, die alles plaatselijk heeft uitgeprobeerd.

Deelname in de onkosten: 1100 fr voor leden

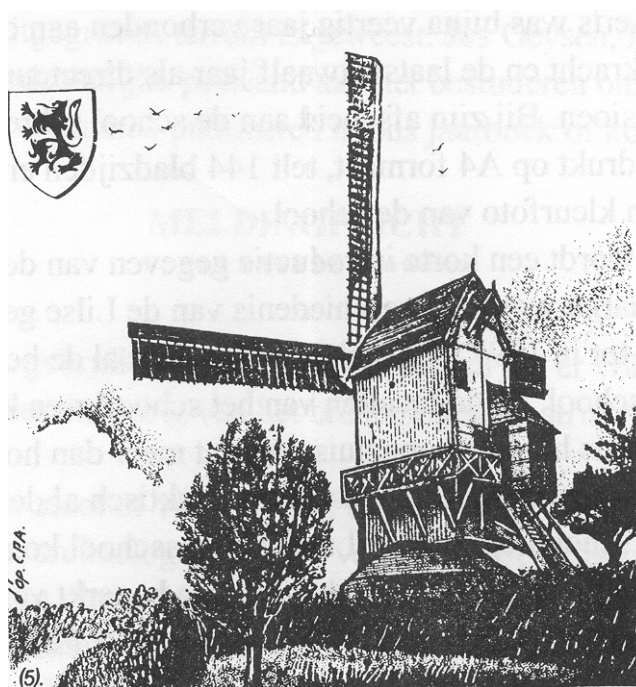
1350 fr voor niet-leden

Inschrijven: bij Jos Willems, Heiend 7, (tel.: 014/880266) tot 1 september.

daarna bij Walter Driessen, Poederleeseweg 90 bus 6

(tel.: 014/882391) tot 10 september.

Wij voorzien 1 autocar (50 plaatsen) en ... vol is vol!

Oproep aan onze leden

De Heemkundige kring is op zoek naar oude groepsfoto's (verenigingen, klasfoto's, evenementen,...) van de 4 deelgemeenten alsook naar oude dorpsgezichten.

Al wie ons hier aan kan helpen vragen wij contact op te nemen met een van onze bestuursleden.

U krijgt uw foto's zonder fout terug!

Geschiedenis van de Lilse jongensschool

Reeds eerder waren er losse bijdragen verschenen over de geschiedenis van de Lilse gemeentelijke jongensschool, nu werd er een boek over gepubliceerd. De voorzitter van de heemkundige kring "Norbert de Vrijter", de heer Jos Aerts, schreef de geschiedenis neer in het werk: "De Lilse gemeentelijke jongensschool, 1957-1997 een jubileum". Jos Aerts was bijna veertig jaar verbonden aan de Lilse gemeenteschool, eerst als leerkracht en de laatste twaalf jaar als directeur. Nu op 1 september 1997 gaat hij op pensioen. Bij zijn afscheid aan de school schreef hij dit jubileumboek. Het boek is gedrukt op A4 formaat, telt 144 bladzijden en is ingebonden met op de omslagkaft een kleurfoto van de school.

In het jubileumboek wordt een korte introductie gegeven van de onderwijsgeschiedenis in ons land. Daarna wordt de geschiedenis van de Lilse gemeentelijke jongensschool behandeld tot in 1997. We maken kennis met al de benoemde leerkrachten van de school. Al de facetten van het schoolleven komen in woord en beeld aan bod. Verder is het boek opgeluisterd met meer dan honderd foto's waaronder zeer vele oude en meer recente klasfoto's.

Praktisch al de jongens die de voorbije veertig jaar schoolliepen in de Lilse jongensschool komen in het boek voor.

Het jubileumboek van de Lilse jongensschool is nog beperkt verkrijgbaar bij de auteur Jos Aerts-Sas, Boskant 17, 2275 Lille. Telefoon 014/88.07.77, aan de prijs van 500 fr. Het boek kan hier afgehaald worden.

Degenen die wensen dat het boek opgestuurd wordt schrijft dan 600 fr; (port inbegrepen) over op rekening nr. 000-0856257-38 van Jos Aerts-Sas, Boskant 17, 2275 Lille. Vergeet vooral niet op de strook van de mededeling uw naam en adres te vermelden. Het boek wordt u dan zo snel mogelijk opgestuurd.

Oude waterput gevonden te Lille

Er werd in mei 1997 een houten waterput uitgegraven op het perceel sectie E 917A in de Zagerijstraat te Lille.

Bij het uitgraven van een kelder bij de eigenaar Baret Van Waeyenberge meldde de schoonvader, Paul Wijnants, ons dat er uitgeholde boomstammen werden uitgegraven. Twee opgravers van de heemkundige kring gingen onmiddellijk op waarneming.

De uitgeholde gekloven boomstammen lagen al boven en werden in de achterzijde van de kelderwand bovengehaald. De betonnen keldervloer was al gegoten, zodat we geen verder gegevens konden achterhalen. Spijtig!

De enkele scherven, die op de zandhoop lagen en ook in de buurt zaten, konden we dateren eind 15de begin 16de eeuw.

De waterput zelf dateert naar vermoeden van de 10de à 11de eeuw!

Verder stelden de opgravers vast dat de achterwand van de kelderopening gestoord was en de drie andere wanden niet. Hierdoor werd verondersteld dat de gewezen bewoning achter het uitgegraven terrein is geweest. Jos Geysen, lid van de heemkundige kring, is de gedeeltelijke putwand aan het bestuderen om nog meer gegevens te achterhalen en te kunnen publiceren in ons jaarboek of kontaktblad.

MELDINGPLICHT

We willen hiervan ook gebruik maken om te vermelden dat er volgens het decreet van 30/06/1993 voor bescherming van het archeologisch patrimonium meldingsplicht bestaat.

Zodra men op iets ouds stoot of vindt bij een uitgraving, is men verplicht dit onmiddellijk te melden, zodat archeologen kunnen vaststellen of er iets meldenswaardig is geweest. De melding kan direct doorgegeven worden aan de bestuursleden van de heemkundige kring van Lille, die dan op haar beurt het kan doorgeven aan het instituut voor het Archeologisch Patrimonium.

Je hoeft geen schrik te hebben dat de werken stilg worden gelegd. De Heemkundige Kring doet alleen maar waarnemingen, zodat alle merkwaardige vondsten kunnen opgetekend worden uit onze gemeente die kunne wijzen op vroegere bewoningen en bedrijvigheden in onze omgeving. We rekenen op uw steun!

Giften aan onze kring

=====

Stan Van Sprengel, Houtzijde 109 te Lille schonk twee oude duivenconstateurs en enkele oude elektrische apparaten.

Xavier Neefs uit Wechelderzande schonk ons diamantschijven met toebehoren.

Marcel Van Echelpoel van Wechelderzande bezorgde ons medailles en eretekens van oud-strijders.

Frans De Wijngaert uit Wechelderzande heeft ons slijpersmateriaal geschonken waaronder schijven, motor, stangen en versteldoppen.

Staf Wouters tenslotte overhandigde ons nog een oude bascule.

Hartelijke dank aan al deze schenkers!

LILLE EERSTE JAARGETIJD HEKSENBOOM

**Op zondag 31 augustus om 14.00 uur aan de
Rollekensbrug te Lille**

**HARINGBAK
ZEELDRAAIEN
GILDENDANSEN
en vooral
STRAFFE EN VERGETEN VERHALEN**

Toegang: gratis